

ՄԱՏԵՄԱՏԻԿԱ 7-րդ ԴԱՍԱՐԱՆ
ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՓՈՒԼ 2023-2024թ.
ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

1. Արամը և Հայկը միասին ունեն 111 կոնֆետ: Դրանց մի մասը կերան միասին: Մնացածի 45 տոկոսը Հայկը կերավ ճաշին, իսկ մնացածի մեկ երրորդ մասը Արամը կերավ ընթրիքին թեյի հետ: Քանի՞ կոնֆետ կերավ Արամը ընթրիքին:

- 1) 11   2) 37   3) 55   4) այլ պատասխան

Լուծում: Ենթադրենք ճաշից հետո մնացել էր n հատ կոնֆետ: 45 տոկոսը Հայկը կերավ, հետևաբար մնաց $\frac{55 \cdot n}{100}$: Արամը ընթրիքին կերավ $\frac{55 \cdot n}{300} = \frac{11 \cdot n}{60}$: կոնֆետ: Քանի, որ 11-ը և 60-ը փոխադարձ պարզ են, հետևաբար 111-ից փոքր միայն $n=60$: Հետևաբար Արամը ընթրիքին կերավ 11 կոնֆետ:

Պատ.՝ 1) 11

2. Գտնել ամենափոքր եռանիշ բնական թիվը, որը 3-ի, 6-ի և 9-ի բաժանելիս ստացված մնացորդների գումարը 15 է:

- 1) 106   2) 109   3) 116   4) այլ պատասխան

Լուծում: Բնական թիվը 3-ի բաժանելիս մնացորդները 1 և 2 են, 6-ի բաժանելիս 1;2;3;4;5, իսկ 9-ի բաժանելիս 1;2;3;4;5;6;7;8: Նշված խմբերում միայն $2+5+8=15$, հետևաբար այդ թվին էթե գումարենք մեկ այն կբաժանվի և 3-ի և 6-ի և 9-ի: Ուստի անհայտ թիվը 107-ն է:

Պատ.՝ 4) այլ պատասխան:

3. Նկարիչը ուներ երկու աման ներկ՝ կապույտ և դեղին, որոնցից յուրաքանչյուրը բավարարում է 2024 սմ^2 ներկելու: Նկարիչը նկարեց կապույտ երկինք, դեղին արև և կանաչ դաշտ, օգտագործելով ողջ ներկը: Կանաչ գույնը նա ստանում է իրար խառնելով երկու մաս դեղին և երեք մաս կապույտ ներկ: Քանի՞ սմ^2 էր կանաչ դաշտը, եթե այն 176 սմ^2 -ով ավել է կապույտ երկնքից:

- 1) 1100   2) 1375   3) 1445   4) այլ պատասխան

Լուծում: Կանաչ գույն ստանալու համար օգտագործվել է $2x$ դեղին և $3x$ կապույտ գույնի ներկ: Հետևաբար հավասարումը կլինի $5x-176=2024-3x$: Այստեղից $x=275$ և $5 \cdot 275=1375$:

Պատ.՝ 2) 1375:

4. Արամը, Հայկը և Վարդանը թենիս են խաղում: Պարտվողը տեղը զիջում է երրորդին և այդպես շարունակ: Պարզվեց, որ Արամը խաղացել է 12 անգամ, Հայկը 7, իսկ Վարդանը 11: Արամը քանի՞ անգամ հաղթեց Հայկին:

- 1) 3   2) 4   3) 7   4) 8

Լուծում: Բոլոր պարտիաների քանակը հավասար է $\frac{12+7+11}{2}=15$: Արամը չի խաղացել 3, Հայկը 8, Վարդանը 4 խաղ և քանի որ ոչ մի պարտվող երկու անընդմեջ պարտիա չի խաղում, հետևաբար Արամը Հայկին հաղթել է այնքան անգամ, ինչքան որ չի խաղացել Վարդանը, այսինքն 4 խաղում:

Պատ.՝ 2) 4:

5. ABCD քառակուսու CD կողմի վրա նշված են K, իսկ DA ճառագայթի վրա L կետերն այնպես, որ $\angle LBK=90^\circ$: Գտնել քառակուսու կողմի երկարությունը, եթե $CK=10$, իսկ $LD=49$:

- 1) 29   2) 34   3) 45   4) այլ պատասխան

Լուծում: Քանի, որ $\angle LBK=\angle ABC=90^\circ$ և $\angle ABK$ -ն ընդհանուր է հետևաբար $\angle LBA=\angle KBC$: Հետևաբար եռանկյունի LBA-ն հավասար է եռանկյունի BKC-ին ըստ կողմի և առընթեր երկու անկյունների: Այստեղից էլ $CK=LA=10$ և $AD=AB=49-10=39$:

Պատ.՝ 4) այլ պատասխան:

6. 1 և 2 թվանշաններով կազմված քանի՞ վեցանիշ թիվ կա /թվի գրության մեջ պետք է մասնակցեն երկու թվանշաններն էլ/:

- 1) 10   2) 36   3) 62   4) այլ պատասխան

Լուծում: 1 և 2 նիշերով բոլոր վեցանիշ թվերի քանակը $2^6=64$: Այս քանակի մեջ են մտնում նաև բոլոր նիշերը 1 և բոլոր նիշերը 2 պարունակող վեցանիշ թվերը, հետևաբար վերջնական քանակը $64-2=62$:

Պատ.՝ 3) 62:

7.Գրատախտակին գրված է 124875963 թիվը: Ամենաշատը քանի՞ թվանշան կարելի է ջնջել, որ մնացած թիվը բաժանվի 72-ի:

- 1) 3   2) 4   3) 5   4) 6

Լուծում: 72-ի բաժանվող թվերը բաժանվում են և 8-ի և 9-ի: Տրված թվի մեջ 7 նիշ ջնջելով չի ստացվի 72-ի բաժանվող, որովհետև 7-ից հետո 2 նիշը չկա: Վեց նիշ ջնջելով մնացած եռանիշ թվերում հատընտրանքը (перечисл) հարմար է կատարել 4-ի վրա բաժանվող թվերի միջև: Այդ թվերը հեշտ է նկատել (124;128;148;248): Այս թվերից ոչ մեկը չի բաժանվում 9-ի: 5 նիշ ջնջելուց հետո օրինակ 1296 թիվը բաժանվում է 72-ի, այսինքն ամենաշատը 5 նիշ:

Պատ.՝ 3) 5:

8. Գրատախտակին գրված են բնական թվեր (պարտադիր չէ իրարից տարբեր), այնպես, որ նրանց գումարը 2024 է և յուրաքանչյուր թիվ սկսած երկրորդից նախորդից կամ 8 անգամ մեծ է կամ 8 անգամ փոքր: Ամենաշատը քանի՞ թիվ է գրված գրատախտակին:

- 1) 224   2) 225   3) 448   4) 449

Լուծում: Որպեսզի հաստատուն գումարի դեպքում գրված թվերի քանակը լինի հնարավորինս շատ, նրանք պետք լինեն հնարավորին փոքր: 2024-ը 9-ի բաժանելիս մնացորդ 8 է, հետևաբար $2024-8=2016$; $2016:9=224$: Ստացվում է, որ եթե վերցնենք 8;1 զույգեր 224 հատ և վերջում 8 կստացվի ամենամեծ քանակը 449 հատ թվեր, 225 հատ 8 և 224 հատ 1:

Պատ.՝ 4) 449:

9. Մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի և ինֆորմատիկայի օլիմպիադաներից յուրաքանչյուրին մասնակցել են 50-ական աշակերտներ: Հայտնի է, որ 60 հոգի մասնակցել է մեկ, իսկ 30 հոգի երկու օլիմպիադայի: Քանի՞ հոգի է մասնակցել բոլոր երեք օլիմպիադաներին:

- 1) 5   2) 10   3) 15   4) 20

Լուծում: Եթե պատկերացնենք, որ յուրաքանչյուր մասնակցից ամեն մի օլիմպիադային պետք է լրացնի ինչ-որ ձևաթուղթ և x մարդ մասնակցել է երեք օլիմպիադային էլ, ապա կստանանք $60 \cdot 1 + 30 \cdot 2 + 3x = 150$: Այստեղից կստանանք $x=10$:

Պատ.՝ 2) 10:

10.ABC հավասարաբարուն եռանկյան ($AB=BC$) BA ճառագայթի վրա նշված է E, իսկ BC կողմի վրա D կետն այնպես, որ $\angle ADC = \angle AEC = 60^\circ$, $AD=CE=23$: Գտնել AE-ն, եթե $DC=11$:

- 1) 1   2) 5,5   3) 12   4) այլ պատասխան

Լուծում: BC ճառագայթի վրա վերցնենք K կետն այնպես, որ $BK=BE$: Դիտարկենք եռանկյունի AEC-ն և եռանկյունի AKC-ն: $AE=CK$, AC-ն ընդհանուր է և $\angle EAC = \angle ACK$, որպես հավասար անկյունների կից անկյուններ: Հետևաբար այդ եռանկյունները հավասար են (ըստ երկու կողմերի և կազմած անկյան):

Այստեղից $\angle AKD = 60$ աստիճան, $DK=AD=23$, $CK=AE=23-11=12$:

Պատ.՝ 3) 12:

11 Գրատախտակին գրված են երեք իրարից տարբեր բնական թվեր, այնպես, որ երկրորդ թիվը առաջինի թվանշանների գումարն է, իսկ երրորդը՝ երկրորդի: Ամենաշատը քանի՞ այդպիսի եռյակ կա, եթե առաջին թիվը եռանիշ է, իսկ երրորդը հավասար է 2-ի:

Լուծում: Խնդրի պայմանից բխում է, որ եռանիշ թիվը 9-ի բաժանելիս մնացորդում ստացվում է 2: Այդ թվերի քանակը 100 է, սակայն դրանցից երեքը (101;110;200) չեն բավարարում խնդրի պայմաններին: Հետևաբար եռյակների քանակը 97 է:

Պատ.՝ 97:

12.1, 2 և 3 թվանշաններով քանի՞ հնգանիշ թիվ կա, որոնց գրառման մեջ մասնակցում են բոլոր այդ թվանշանները:

Լուծում: Բոլոր հնգանիշ թվերը, որոնք կազմված են 1, 2, 3 թվանշաններով՝ $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 = 3^5 = 243$ հատ են:

Այն հնգանիշ թվերը, որոնք կազմված են միայն երկու թվանշաններից՝ 1,2 կամ 1, 3 կամ 2,3. $3 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 3 \cdot 2^5 = 96$ հատ են: Սակայն, այս դեպքում միայն մեկ թվանշանից կազմված հնգանիշ թվերից յուրաքանչյուրը հաշվել ենք երկու անգամ, հետևաբար ընդամեն քանակը կլինի՝ $243 - 96 + 3 = 150$:

Պատ.՝ 150:

13. Միաժամանակ A-ից դեպի B շարժվեց հետիոտնը, իսկ B-ից A հեծանվորդը: Մեկ ժամ հետո հետիոտնի և հեծանվորդի միջև եղած հեռավորությունը երեք անգամ ավել էր A-ից հետիոտն եղած հեռավորությունից: Դրանից կես ժամ անց նրանք հանդիպեցին: Քանի՞ ժամում հետիոտնը A-ից կհասնի B:

Լուծում: Ենթադրենք A-ից հետիոտն հեռավորությունը $2x$ է, այդ դեպքում հետիոտնից մինչև հեծանվորդ հեռավորությունը կլինի $6x$: Կես ժամ հետո հետիոտնը անցել է ևս x , իսկ հեծանվորդը $5x$: Ստացվեց, որ ամբողջ ճանապարհը $18x$ է: Հետիոտնը ամբողջ ճանապարհը կանցնի 9 ժամում:

Պատ.՝ 9:

14. Քառանիշ թիվը կանվանենք հրաշալի, եթե այն բաժանվում է 25-ի, նրա թվանշանների գումարը և արտադրյալը նույնպես բաժանվում են 25-ի: Քանի՞ հրաշալի քառանիշ թիվ կա:

Լուծում: Թիվը պետք է վերջանա 00; 25; 50; 75 թվազույգերից որևէ մեկով: Քանի որ քառանիշ թվի թվանշանների գումարը 36-ից մեծ չէ, հետևաբար այն 25 է: Դա նշանակում է, որ թիվը չի կարող վերջանալ 00 կամ 50-ով: Եթե վերջին երկու նիշերը 25 են, ապա դա միայն 9925-ն է: Դա նույնպես հնարավոր չէ, որովհետև $9 \cdot 9 \cdot 2 \cdot 5$ -ը չի բաժանվում 25-ի: Եթե վերջին երկու նիշերը 75 է, ապա մյուս երկու նիշերի գումարը 13 է և որպեսզի նիշերի արտադրյալը բաժանվի 25-ի կա մի տարբերակ 5 և 8 կամ 8 և 5, այսինքն քառանիշ հրաշալի թվերը երկուսն են՝ 5875 և 8575:

Պատ.՝ 2:

15. N եռանիշ թվի միավորը և տասնավորը տեղերով փոխեցին և ստացված եռանիշ թիվը գումարեցին տրված N թվին: Արդյունքում ստացվեց քառանիշ թիվ, որը սկսվում էր 173-ով: Գտնել N-ի թվանշանների գումարի հնարավոր ամենամեծ արժեքը:

Լուծում: Ըստ խնդրի $100a + 10b + c + 100a + 10c + b = 1730 + x$: Չախ մասը ձևափոխելով կստանանք $200a + 11(b + c) = 1730 + x$: Եթե $a > 8$ այսինքն $a = 9$, ապա ձախ մասը կստացվի 1800-ից մեծ, իսկ աջ մասը փոքր է 1740-ից, իսկ եթե $a < 8$ օրինակ $a = 7$, ապա ձախ մասը կստացվի փոքր 1599-ից, աջ մասը մեծ է կամ հավասար 1730-ից: Հետևաբար $a = 8$: Արդյունքում կստանանք $11(b + c) = 130 + x$, իսկ 130-ից մինչև 139 11-ի բաժանվող միայն 132-ն է, հետևաբար $b + c = 12$: Ստացվեց, որ N թվի թվանշանների գումարը 20 է:

Պատ.՝ 20: